

MATIJA ZORN

Slika 3: Slovenski udeleženci Rok Ciglič, Drago Perko in Matija Zorn ob nekdanji najbolj južni točki Jugoslavije; južno od vasi Dolno Dupeni ob vzhodni obali Prespanskega jezera.

(slika 2) 20 km jugovzhodno od Velesa, Narodni park Pelister, ki je s 172 km² drugi največji v Makedoniji, Prespansko jezero (slika 3) in Bitolo, ki je bila še na začetku 20. stoletja tretje največje mesto na Balkanu, za Carigradom in Solunom.

Vse informacije o konferenci najdete na spletnem naslovu: <http://www.geobalcanica.org>.

Po končani konferenci smo v ponedeljek na povabilo vodstva obiskali Naravoslovno-matematično fakulteto Univerze Cirila in Metoda v Skopju. Drago Perko se je sestal z dekanom, prodekanom in drugimi vodilnimi delavci fakultete ter predstavil projektno delo v Sloveniji, predvsem izkušnje pri mednarodnih projektih, Rok Ciglič in Matija Zorn pa sta izvedla vabljeni predavanja na Oddelku za geografijo te fakultete. Upamo, da bo to pripomoglo k nadaljnji krepitvi sodelovanja med makedonskimi in slovenskimi geografi.

Drago Perko, Rok Ciglič, Matija Zorn

Četrty svetovni forum o zemeljskih plazovih

Ljubljana, 30. 5.–2. 6. 2017

Konec maja in v začetku junija je v Cankarjevem domu v Ljubljani potekal Četrty svetovni forum o zemeljskih plazovih (*4th World Landslide Forum*). Tovrstna srečanja potekajo pod okriljem Mednarodnega konzorcija za zemeljske plazove (*International Consortium on Landslides – ICL*; <http://icl.iplhq.org/category/home-icl/>), ki je bil ustanovljen leta 2002 v Kjotu (Japonska). Tema foruma niso zgolj procesi plazjenja, pač pa vsi večji pobočni procesi, torej tudi skalni podori in drobirski tokovi. Prvi forum je bil v Tokiu leta 2008, drugi v Rimu leta 2011 in tretji v Pekingu leta 2014. Poleg ICL so tokratno srečanje soorganizirali še Mednarodni program za zemeljske plazove (*International Programme on Landslides – IPL*; <http://iplhq.org/>) pod okriljem UNESCA, Univerza v Ljubljani in Geološki zavod Slovenije. Srečanja se je udeležilo prek 600 udeležencev iz več kot petdeset držav. Forum je potekal v obliki vabljenih predavanj, predavanj udeležencev, predstavitev posterjev, razprav različnih

deležnikov, okrogle mize, fotografskega natečaja, organizirana pa je bila tudi pokonferenčna ekskurzija v zahodno Slovenijo, Kanalsko in Ziljsko dolino. Članek o vsebini pokonferenčne ekskurzije (DOI: <https://doi.org/10.1007/s10346-017-0848-1>) je izšel v reviji *Landslides* (<https://link.springer.com/journal/10346>), reviji Mednarodnega konzorcija za zemeljske plazove in eni osrednjih revij na področju geomorfoloških nesreč. Skoraj štiristo prispevkov udeležencev je objavljenih v petih monografijah z naslovom *Advancing Culture of Living with Landslides*, ki so hkrati s forumov izšle pri založbi Springer in skupaj obsegajo prek 3600 strani:

- prva knjiga, ki je v celoti prosto dostopna, je namenjena Sendajskemu partnerstvu 2015–2025 (*ISDR-ICL Sendai Partnerships 2015-2025*; ISBN 978-3-319-53500-5 (za tiskano različico); DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-319-59469-9>),
- druga knjiga je namenjena napredku v znanosti (*Advances in landslide science*; ISBN 978-3-319-53497-8; DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-319-53498-5>),
- tretja knjiga je namenjena napredku v tehnologijah (*Advances in landslide technology*; ISBN 978-3-319-53486-2; DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-319-53487-9>) povezanih s preučevanjem in spremljanjem zemeljskih plazov,
- četrta knjiga obravnava raznolikost plazovnih pojavov (*Diversity of landslide forms*; ISBN 978-3-319-53484-8; DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-319-53485-5>),
- peta pa obravnava zemeljske plazove v različnih okoljih (*Landslides in different environments*; ISBN 978-3-319-53482-4; DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-319-53483-1>).

Na forumu je bila sprejeta »Ljubljanska izjava« (*Ljubljana Declaration on Landslide Risk Reduction*), ki je v celoti objavljena v reviji *Landslides* (DOI: <https://doi.org/10.1007/s10346-017-0857-0>) in povzema usmeritve konzorcija. Te so skladne s Sendajskim okvirom za zmanjševanje ogroženosti zaradi nesreč (*Sendai framework for Disaster Risk Reduction*) in skušajo slediti ciljem trajnostnega razvoja.

Omenimo še, da je na forumu dvajset organizacij prejelo naziv svetovnega centra odličnosti na področju zmanjšanja nevarnosti zaradi zemeljskih plazov (*World Centre of Excellence in Landslide Disaster Reduction 2017–2020*), tudi dve slovenski – Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani in Geološki zavod Slovenije. Dekan Fakultete za gradbeništvo in geodezijo je ob forumu na vprašanje o možnostih sanacije zemeljskih plazov v Slovenji dejal: »V Sloveniji bi lahko aktivna plazišča sanirali v desetih do 15 letih, za kar bi na leto potrebovali okoli pet milijonov evrov«, izpostavil pa je tudi pomanjkanje sistemskih rešitev na tem področju (Finance.si, 29. 5. 2017), saj pobočni procesi nimajo posebnega zakona, pač pa so od leta 2002 zaobjeti v Zakonu o vodah. Ob tem dodajmo, da je bilo po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije škode zaradi plazov v Sloveniji med letoma 1991 in 2008 za prek 100 milijonov evrov (http://www.sos112.si/slo/tdocs/ujma/2015/135_148.pdf).

Več informacij o forumu je mogoče najti na spletni strani srečanja: <https://www.wlf4.org/> oziroma v poročilih več strokovnih revij (na primer *Gradbeni vestnik* 66-7 (2017), *Landslides* 14-4, 14-5 (2017), *International Journal of Disaster Risk Science* (2017)). Naslednji forum bo organiziran novembra 2020 v Kjotu (Japonska; <http://wlf5.iplhq.org/>).

Matija Zorn